

השילד הירוק בתל-אביב-יפו

שטחים פתוחים ופיתוח המרחב הציבורי

דצמבר 2006

תכנית אסטרטגית לתל אביב-יפו

חשיבות
המרחב
הציבורי
ומיפוחו

עבודות חקר
מקצועיות

סדנאות בשיתוף
תושבים

פרופיל העיר

חזון יצירתי

סדנאות
בשיתוף
תושבים

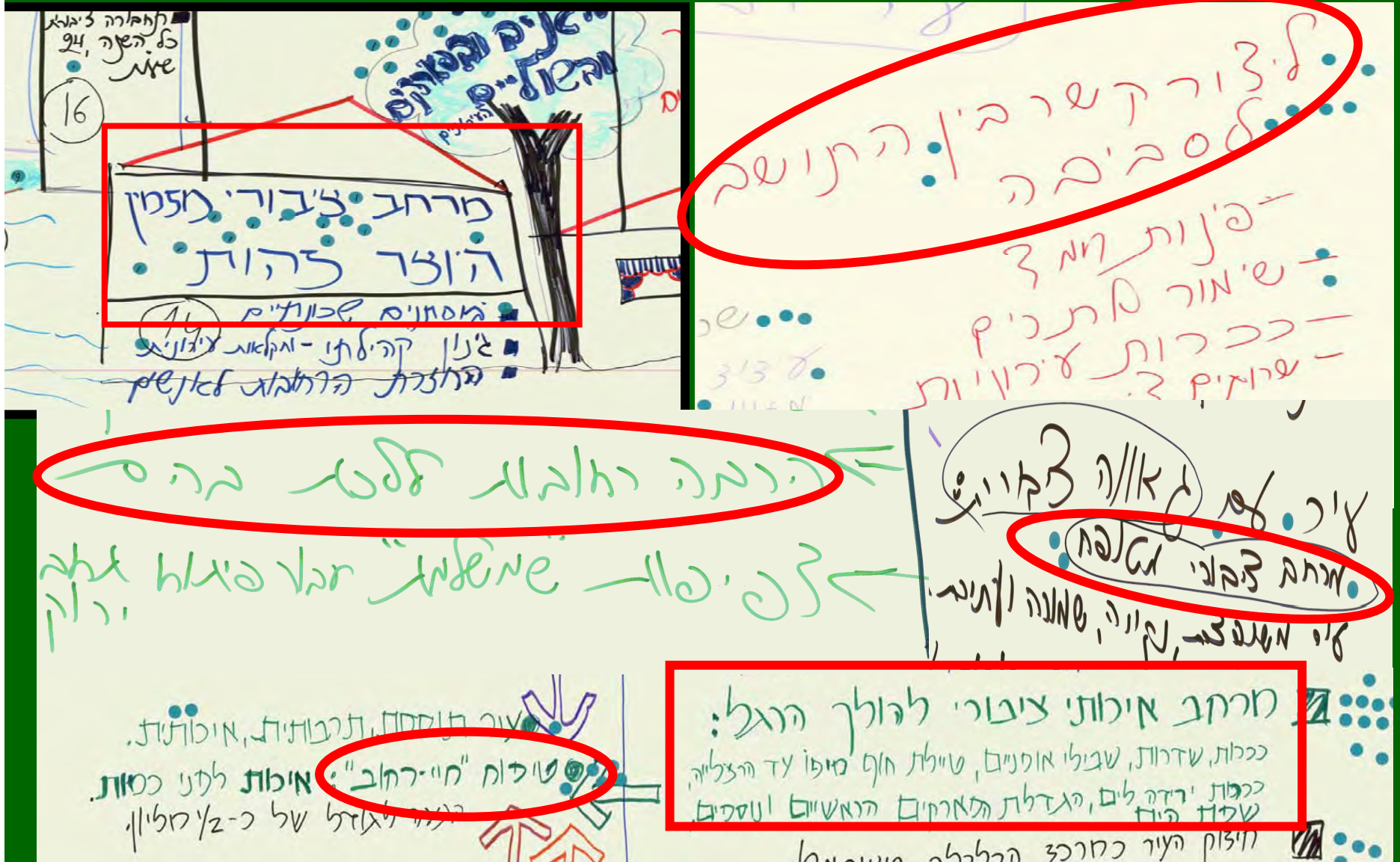
חזון אנליטי

פרסום ודיון ציבורי

אישור חזון העיר

תכניות פעולה

מתוך סדנאות חזון העיר

הקווים האסטרטגיים ותמונות העתיד

קו אסטרטגי מספר 1 - מרכז כלכלי ותרבותי

- מרכז כלכלי מטרופוליני וארצי
- בירה תרבותית עם תרבות לכל
- מרכז להשכלה גבוהה

קו אסטרטגי מספר 3 - ממשל עם הפנים לאזור

- עירייה מוטת לקוח
- שיתוף והשתתפות תושבים
- עיר עצמאית
- שיתוף פעולה מטרופוליני

קו אסטרטגי מספר 2 - עיר לכל תושביה

- עיר אטרקטיבית למגורים
- עיר לכל החיים
- שוויון הזדמנויות וצמצום פערים
- חינוך איכותי ושוויוני
- חיזוק הקהילתיות
- טיפוח הפלורליזם

קו אסטרטגי מספר 4 - סביבה עירונית אטרקטיבית

- בנייה מרקמית ובנייה לגובה
- ערוב שימושים מושכל
- מרחב ציבורי מפותח
- חזרה לרחוב העירוני
- עיר פתוחה לים
- תחבורה בת - קיימא ורב אמצעית
- שיפור איכות סביבה וקיימות

חזון השלד הירוק העירוני

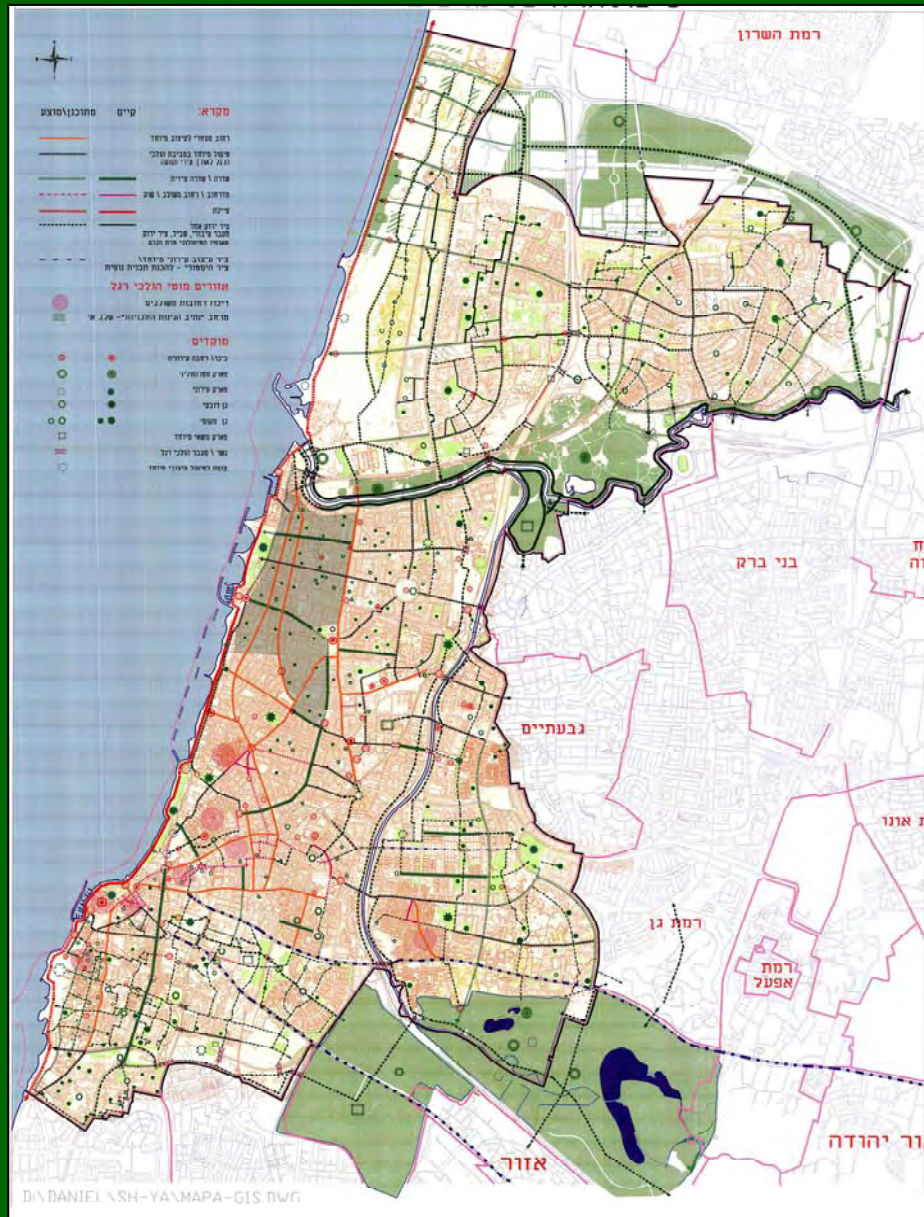
תל-אביב-יפו: עיר בעלת מרחב ציבורי
מזמין, איכותי ובקנה מידה אנושי,
המעודדת את פעילות הולכי הרגל
ומטפחת את חזותה הירוקה ואת ערכיה
הנופיים והאקולוגיים

השלד הירוק העירוני

השלד הירוק מורכב מרשת היררכית של תוואים רציפים של חלל עירוני שבהם תנאי עדיפות לתנועת הולכי רגל ולרוכבי אופניים, וכן מוקדים של חלל עירוני כגון כיכרות, גנים וכד'. התוואים הליניאריים מקשרים בין המוקדים לכלל מערכת.

תפיסת המערכת: שיקום וטיפול החלל העירוני כרצף של סביבות המעודדות מפגש ואינטראקציה בין אנשים ותורמות לעידוד הפעילות העירונית הקשורה להליכה ברגל, רכיבה על אופניים ושימוש בשטחים הפתוחים לשיפור איכות החיים בעיר.

ככל שתלך הרשת ותתרחב על פני מפת העיר ישתפרו התנאים לתנועה לא ממונעת בתל אביב - יפו.

מטרות השלד הירוק העירוני:

- ✓ החזרת הולך הרגל לרחוב כבסיס להחייאת הפעילות העירונית וכתנאי הכרחי לשיפור איכות החיים בעיר.
- ✓ יצירת העדפה מתקנת להולך הרגל ולרוכב האופניים אל מול התנועה הממונעת; טיפול ברחוב כמקום מפגש והתרחשות אנושית ולא רק כעורק תנועה ותשתיות.
- ✓ ייצור רשת של תוואים רציפים של פעילות אנושית החוצה את המרקם העירוני ומחברת בין מוקדים הפזורים במרחביו.
- ✓ גישור על פני חסמים וקישור בין חלקי העיר ע"י תנועה לא ממונעת בין מזרח העיר למרכז, בין העיר לים ובין העיר לסביבה הפתוחה מחוצה לה.
- ✓ שיפור זמינות שטחים פתוחים ומוקדי פעילות לתושבי העיר ונגישותם אליהם.
- ✓ עידוד טיפול עיצובי כולל ברחוב ותפקודו כמנוף להתחדשות אזורים בעיר.
- ✓ הפיכת המרחב הציבורי לעמוד שדרה עיצובי ותיפקודי של המרקם העירוני; התיחסות תכנונית אל החלל העירוני כשווה ערך למסה הבנויה.
- ✓ יצירת מנוף לחיזוק הקשר של הקהילה לסביבתה.
- ✓ טיפוח טבע עירוני.

טיפולוגיה

מרחבים

פארק מטרופוליני /
פארק עירוני

פארק הירקון

פארק אדית וולפסון

חוף הים

הגינות הפנימיות בתכנית גדס

אזורים מוטי הולכי רגל - מרחבי שוטטות:

- אזורים עם ריכוז רחובות משולבים
- מרקמים היסטוריים
- אזור גינות גדס

טיפולוגיה

מוקדים

ככר/רחבה עירונית

פארק נושאי מיוחד

גן מקומי

כיכר סוזן דלאל

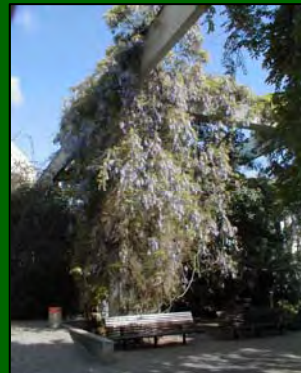
כיכר דיזנגוף ההיסטורית

גן פסלי תומרקין - יפו

גן יעקב

גן הסלעים - פארק הירקון

טיפולוגיה

צירים

שדרות

רחובות הולכי רגל

מדרחוב, רחוב משולב, שוק

טיילת החוף

טיילות

שד' ירושלים

שד' בן גוריון

שד' ח"ן

מדרחוב נחלת בנימין

טיפולוגיה

צירים

רח' דיזנגוף

קצה רח' אלנבי

רחובות מסחריים לעיצוב מיוחד

ציר ירוק מקשר ובונה רצף

מאפיינים :

- מתן עדיפות לפתרונות תכנון רחוב מוטה הולכי רגל
- תכנון תנועה וחתך רחוב הכולל נתיב אופניים
- רוחב מינימום למדרכה
- טיפול עיצובי מיוחד בסביבת הולך הרגל
- עדיפות להולך הרגל בחציית צמתים (חצייה במפלס המדרכה)
- שילוט מיוחד

היררכיה: המערך המרחבי

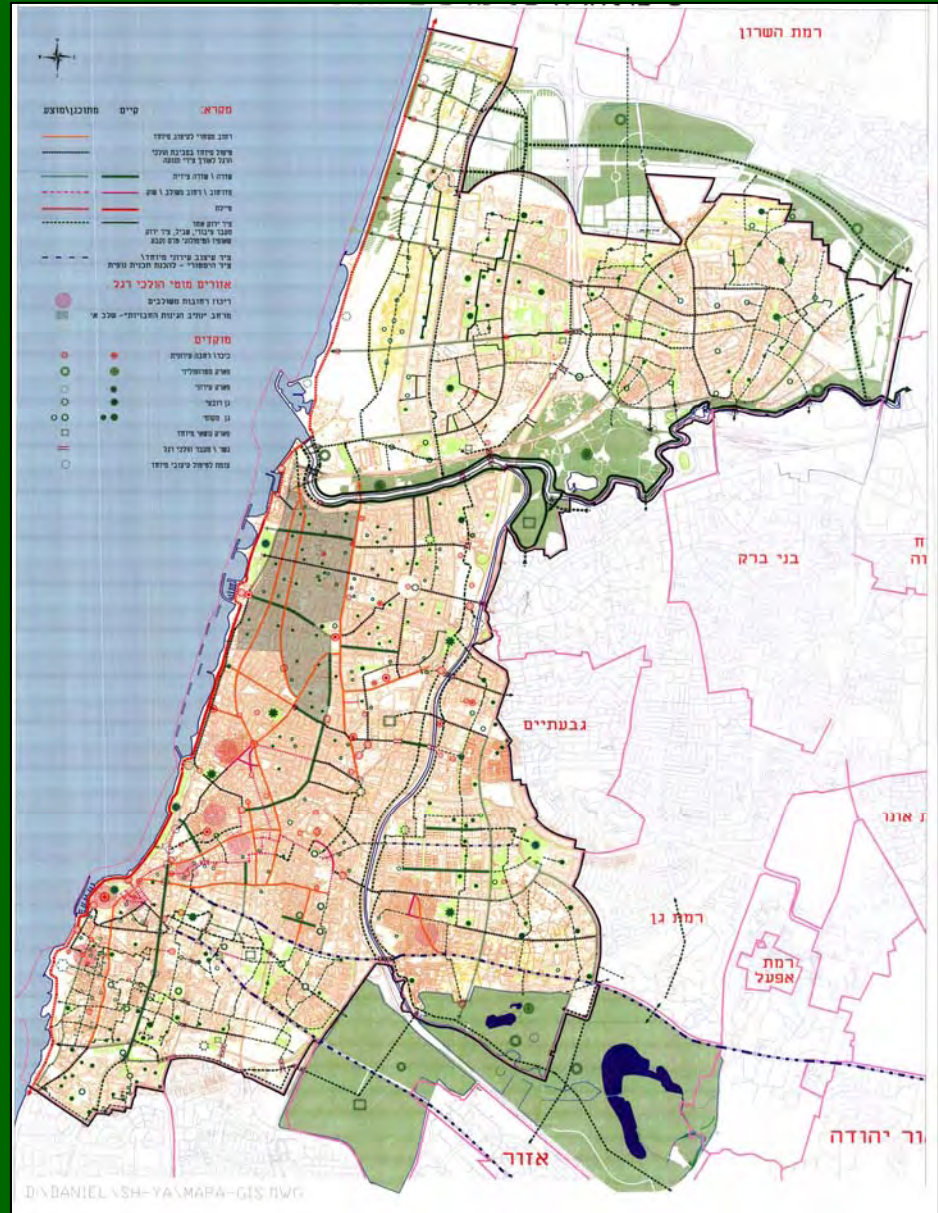
- חייצים מטרופוליניים המהווים מרחבים ירוקים רוחביים בין שטחים בנויים, בעיקר בין רשויות במרחב
- טיילת החוף המקשרת בין הפארקים המטרופוליניים
- מרחבים כלל-עירוניים: פארקים עירוניים, פארקים נושאים מיוחדים, אזורים מוטי הולכי רגל, מרחב הגינות החביות
- מוקדים עירוניים: כיכרות
- צירים: רחובות מסחריים, צירים שיקבלו טיפול להולכי רגל ולרוכבי אופניים, שדרות, מדרחובים, צירים היסטוריים ועיצוביים

השלד הירוק העירוני – מפת מרכיבי המערכת

עקרונות המדיניות

- הרצף כתחליף חלקי לנפח
- חיבור מוקדים עירוניים - הציר הירוק
- כשרשרת של מוקדי פעילות וחלל עירוני המקושרים לכלל מערכת רציפה
- שיפור זמינות השטחים הפתוחים והגישה אליהם
- הפיכת הנגטיב ל'פוזיטיב'
- שיקום החלל העירוני ותיפקודו
- חיזוק הקשר בין מזרח העיר למערבה
- חיזוק הקשר בין העיר לחוף הים
- חיזוק הקשר בין העיר לשטחים הפתוחים סביבה וטיפוח טבע עירוני

יישום מדיניות השלד הירוק במרחב הציבורי של תל אביב - יפו

- צירים ירוקים: בסיס למערכת רציפה של מרחב ציבורי**
- שדרוג החלל העירוני - הכיכר העירונית כמוקד התרחשות של חיי העיר**
- יישום עקרונות השלד הירוק בתכנון רובע צפון מערב**
- מתחמים היסטוריים: החייאת הפעילות העירונית ומוקדי זהות מקומיים**
- חזית החוף העירונית: איכות חיים מתחדשת וחלון ראווה עירוני**
- טבע עירוני: תיקון הנתק בין העיר לסביבה**

עקרונות מדיניות השלד הירוק: דוגמאות מפרוייקטים שבתכנון

צירים ירוקים: בסיס למערכת רציפה של מרחב ציבורי

צירים ירוקים – תוואי עדיפות לתנועה לא ממונעת

ציר ירוק הינו תוואי ליניארי המקשר בין סביבות עירוניות שונות, מוקדי פעילות ומגוון טיפוסי חלל, תוך מתן עדיפות להולכי רגל ולרוכבי אופניים. הצירים הירוקים מהווים אמצעי מימוש תפיסת השלד הירוק במציאות של הרחוב בתל אביב – יפו.

הצירים הירוקים הינם האלמנט המקשר ובונה הרצף עליו מבוסס השלד הירוק העירוני .

ציר - תוואי רציף של פעילות וחיים עירוניים
ירוק - במובן בר קיימא, הומני, ידידותי לאדם

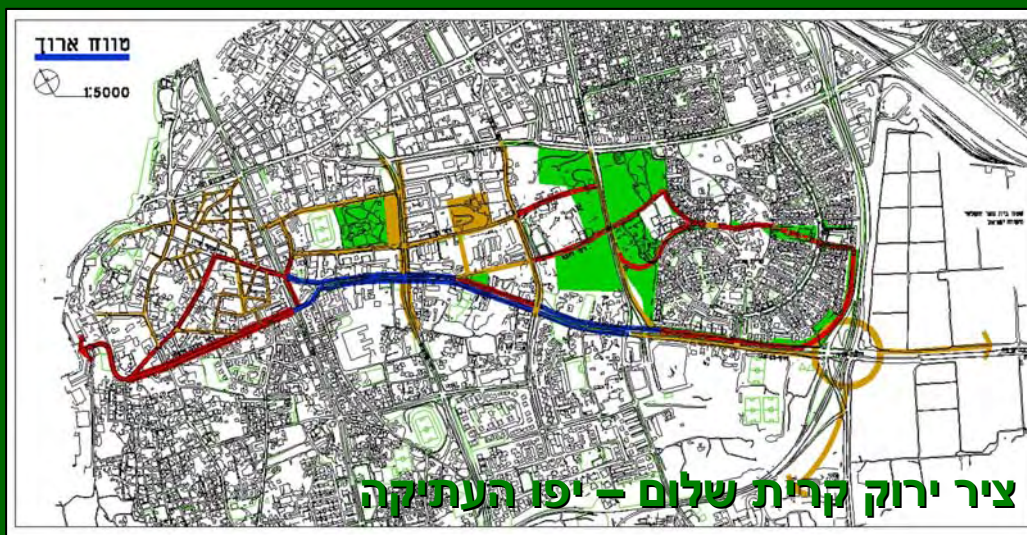

**ציר ירוק מושבה אמריקאית –
פארק דודוב
איתן עדן אדריכלות**

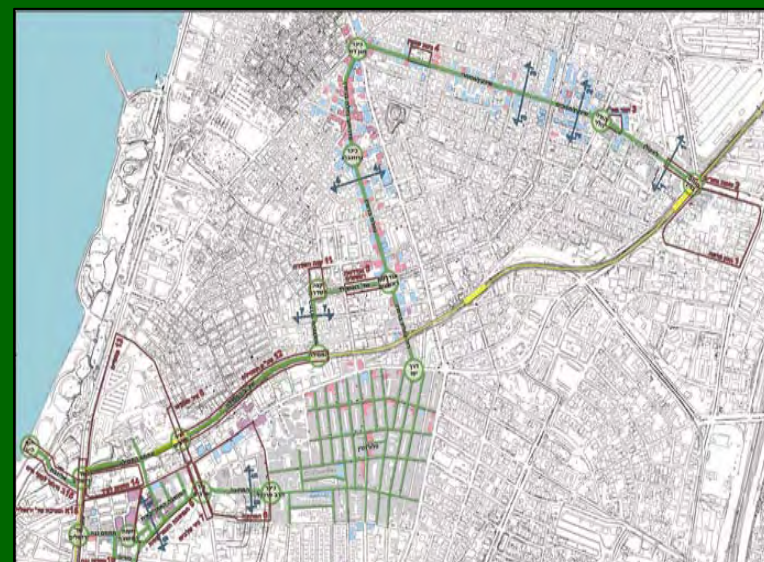

**ציר ירוק בצרון – חוף הים
מוריה סקלי אדריכלות נוף**

ציר ירוק קרית שלום – יפו העתיקה

רם איזנברג עיצוב סביבה

ציר ירוק שינקין-נגה

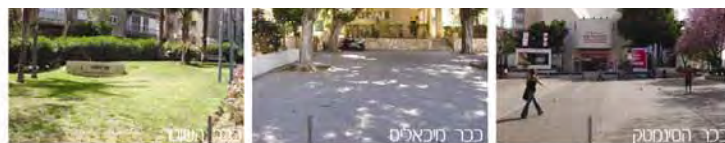
ברוידא – מעוז אדריכלות נוף

הצירים הירוקים – המלצות עיקריות

התאמת חתך הרחוב לדרישות הציר הירוק:

- ✓ הרחבת מדרכות
- ✓ פתרונות חציית רחוב הנותנים עדיפות להולך הרגל
- ✓ צמצום נקודתי של חניות
- ✓ תוספת שביל אופניים או שילוב אופניים בנתיב נסיעה
- ✓ שדרוג נטיעות הרחוב
- ✓ ניקיון חזותי של חלל הרחוב (הטמנת תשתיות, פינוי אלמנטים עודפים)
- ✓ יצירת חיבור בין חלל הרחוב לבין חללים נוספים המרחיבים ומעשירים אותו
- ✓ שינוי מדיניות התנועה ברחובות נבחרים (מדרחוב, רחובות משולבים, מיתון תנועה)
- ✓ טיפול מיוחד בצמתים ומפרקים
- ✓ המלצות בנוגע לשלביות מימוש קטעי הצירים הירוקים

חיבור מוקדים עירוניים - הציר הירוק כשרשרת של מוקדי פעילות וחלל עירוני המקושרים לכלל מערכת רציפה

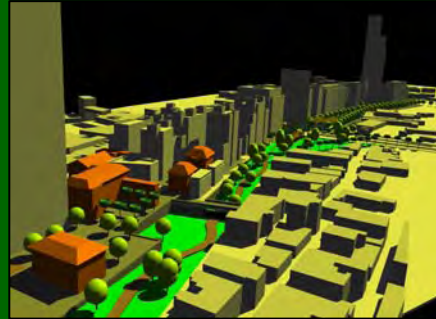
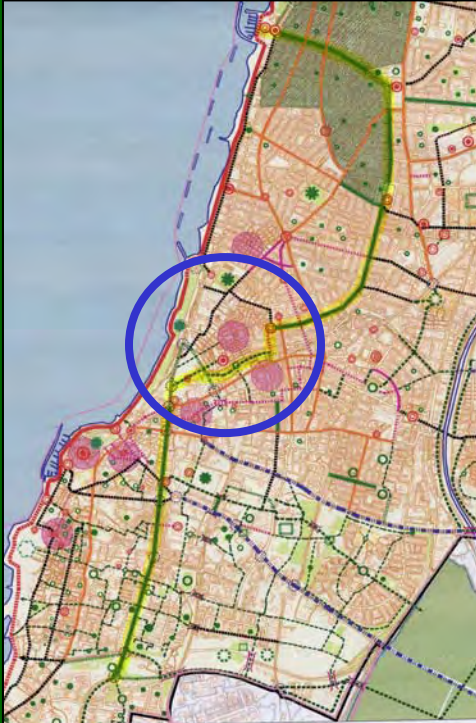

ציר ירוק בצרון – חוף הים
מוריה סקלי אדריכלות נוף

הרצף כתחליף חלקי לנפח

יצירת מרחב ציבורי רציף ומשמעותי באמצעות קישור מרכיבים ליניאריים ונקודתיים של חלל עירוני, תוך שיפור אפשרות התנועה והקשר ביניהם

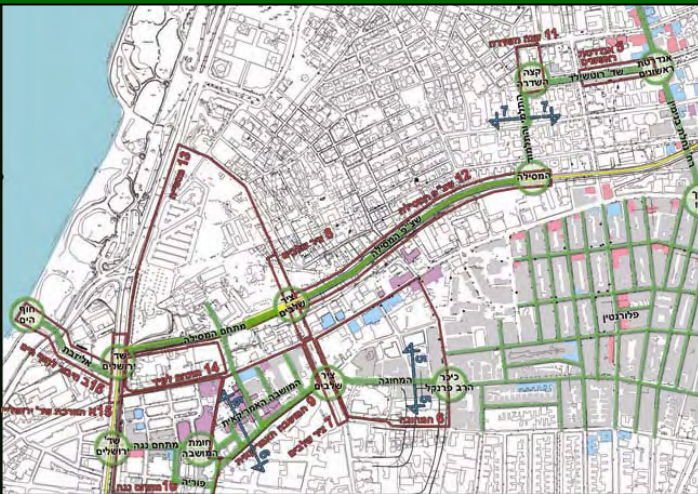
ציר השדרות הגדול :

קישור שד' רוטשילד לשד' ירושלים
לשם יצירת ציר ירוק רציף לאורך השדרות
המרכזיות של העיר.

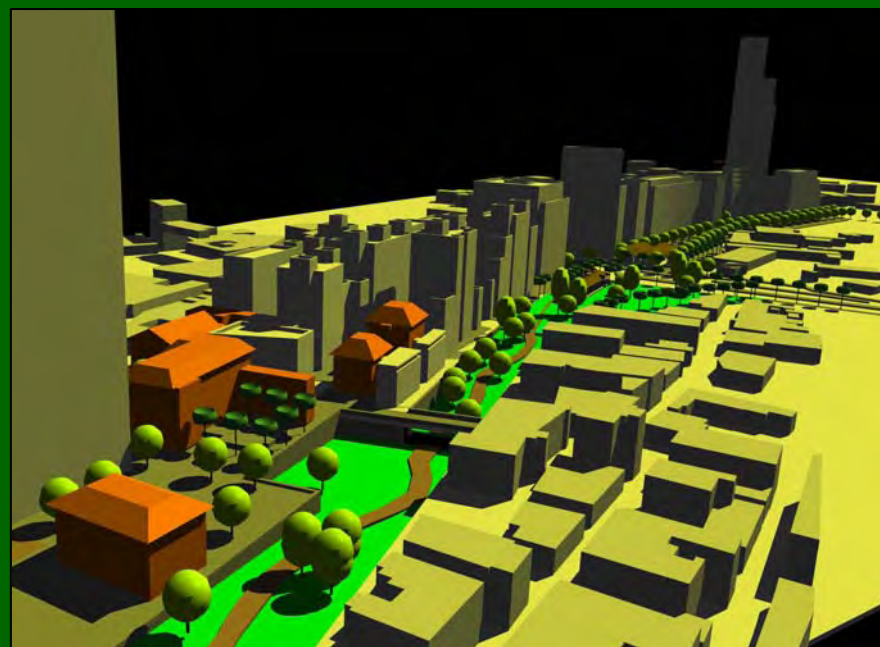

מרכיבי הפרוייקט:

- פיתוח כיכר קצה השדרה (שד' רוטשילד);
- התאמת הרחובות יהושע התלמי והיכל התלמוד לתנאי עדיפות לתנועה לא ממונעת;
- פיתוח השצ"פ לאורך תואי המסילה (ע"ג תואי הרכבת הקלה והכביש המתוכנן);
- שילוב הפרוייקט המתוכנן במתחם לפיד וקישורו למתחם מנשיה;
- הארכת שדרות ירושלים/ קויפמן צפונה עד למפגש עם תואי הציר הירוק בדופן מתחם לפיד או עד לצומת ציר שלבים;

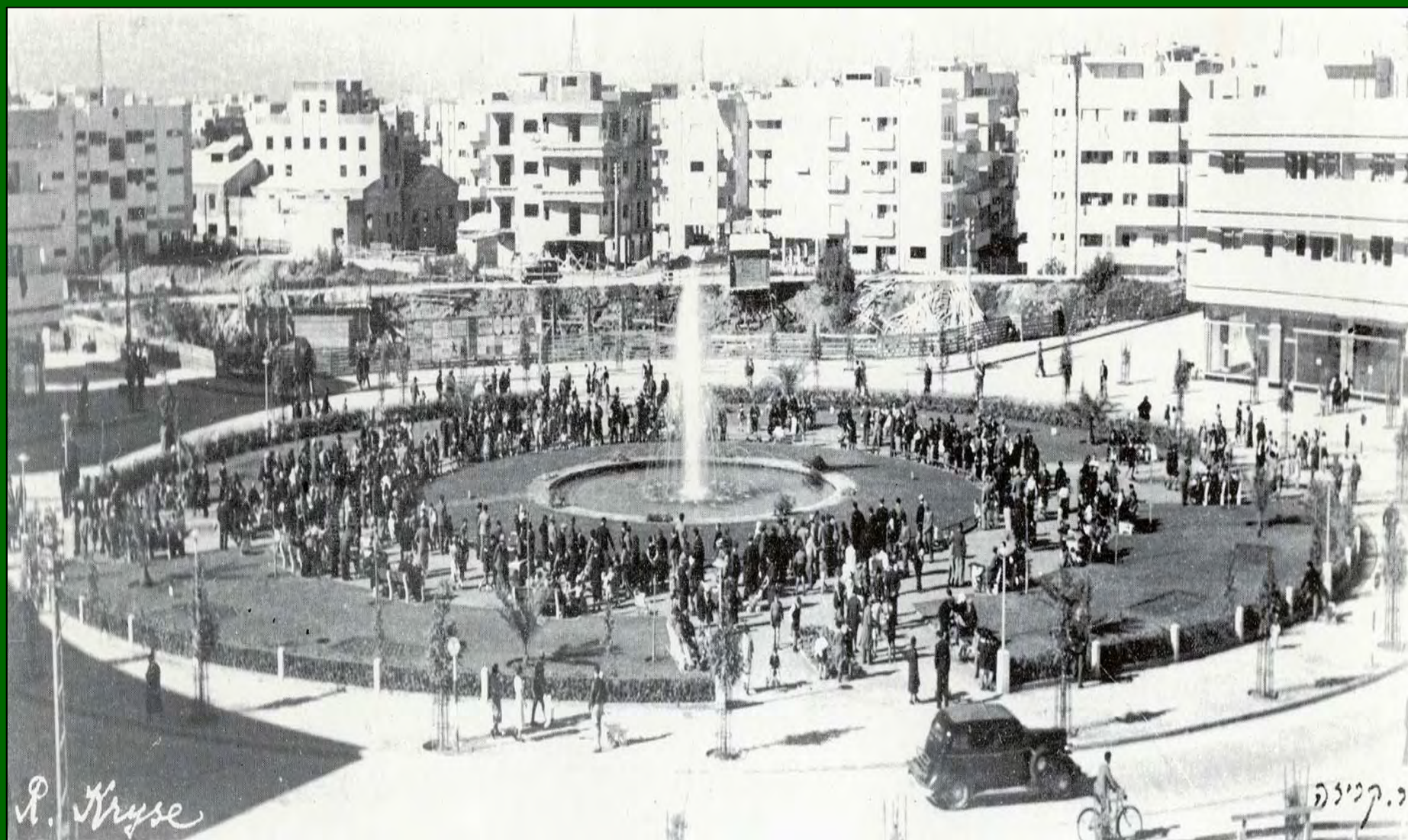
**שיפור זמינות השטחים הפתוחים והגישה אליהם
איתור הזדמנויות לפיתוח המרחב הציבורי בסמוך לשכונות מעוטות שצ"פ ופיתוח
קישורים בין לבין שטחים פתוחים באמצעות צירים ירוקים.**

פארק ליניארי בתואי המסילה ההיסטורי

אדר' גיא איגרא, צוות מרכז

הכיכר העירונית כמוקד התרחשות של חיי העיר

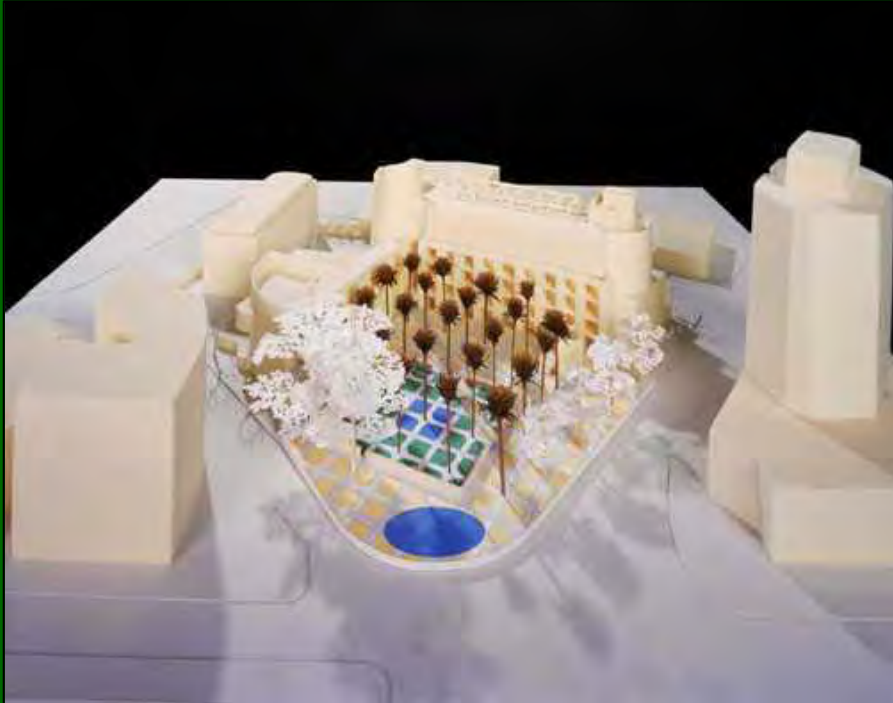

הפיכת הנגטיב ל'פוזיטיב'

שיקום החלל העירוני ותיפקודו כחלק אינטגרלי ומשלים למרקם הבנוי; טיפוח חללים עירוניים התורמים לפעילות העירונית ולאיכות החיים בעיר - ולא כשארית.

כיכר בית דניאל

ת.מ.א - אדר' אורנה פרייפלד בסט וליטל סמוק

כיכר סוזן דלאל

שלמה אהרונסון אדריכלות נוף

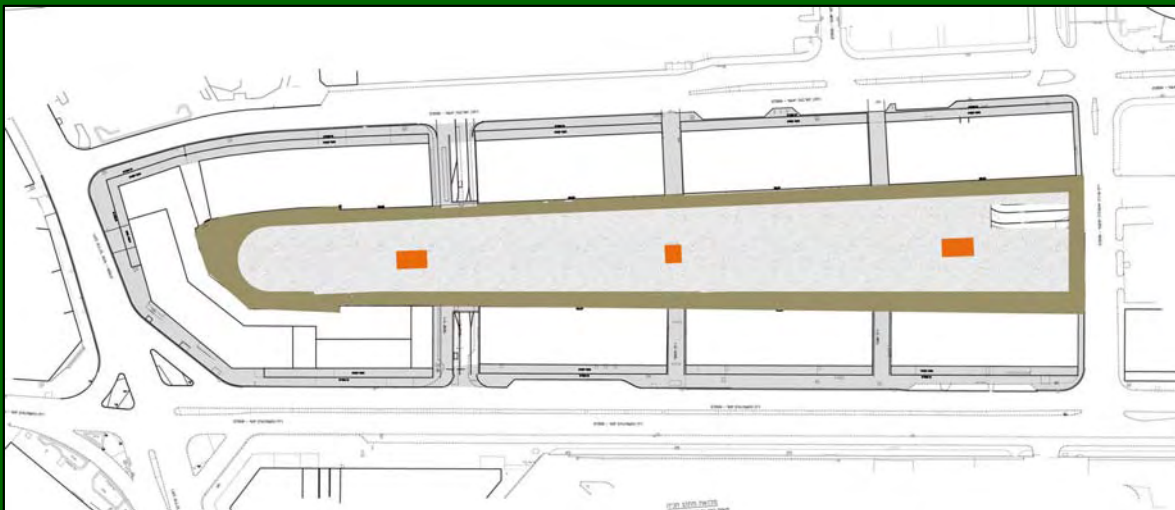

כיכר מגן דוד

קרטס גרואג - אדריכלים

חניון תת קרקעי – מתחם גבעון

כ- 1,000 מקומות
חנייה ב- 4 מפלסים
ובחינת האפשרות
לשיפוץ בניני הטבעת
ההקפית.

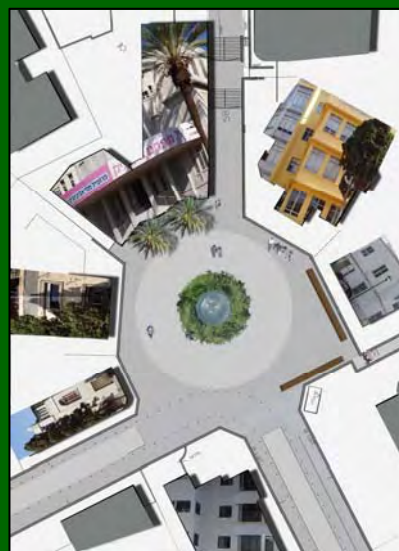
ת.מ.א - אדר' אורנה פרייפלד בסט וליטל סמוק

כיכר הבימה

דני קרוון; ת.מ.א –

אדר' אורנה פרייפלד בסט וליטל סמוק

כיכר ביאליק

מוריה - סקלי - אדר' נוף

יישום עקרונות השלד הירוק בתכנון רובע צפון מערב

רובע צפון מערב - צירי השדרות הניצבות לים ופארק החוף

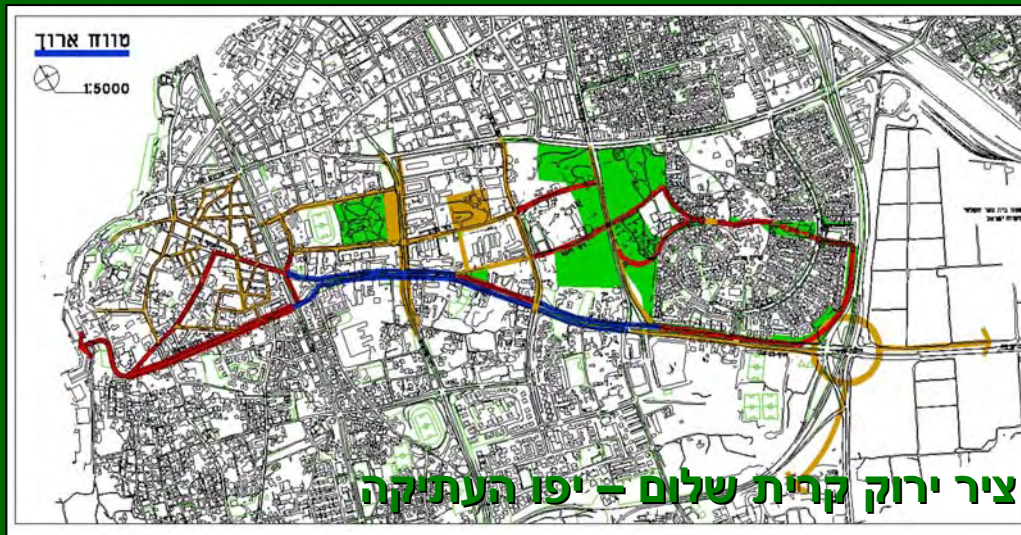
קולקר קולקר אפשטיין אדריכלים
צוות צפון מינהל הנדסה

חזית החוף העירונית: איכות חיים מתחדשת וחלון ראווה עירוני

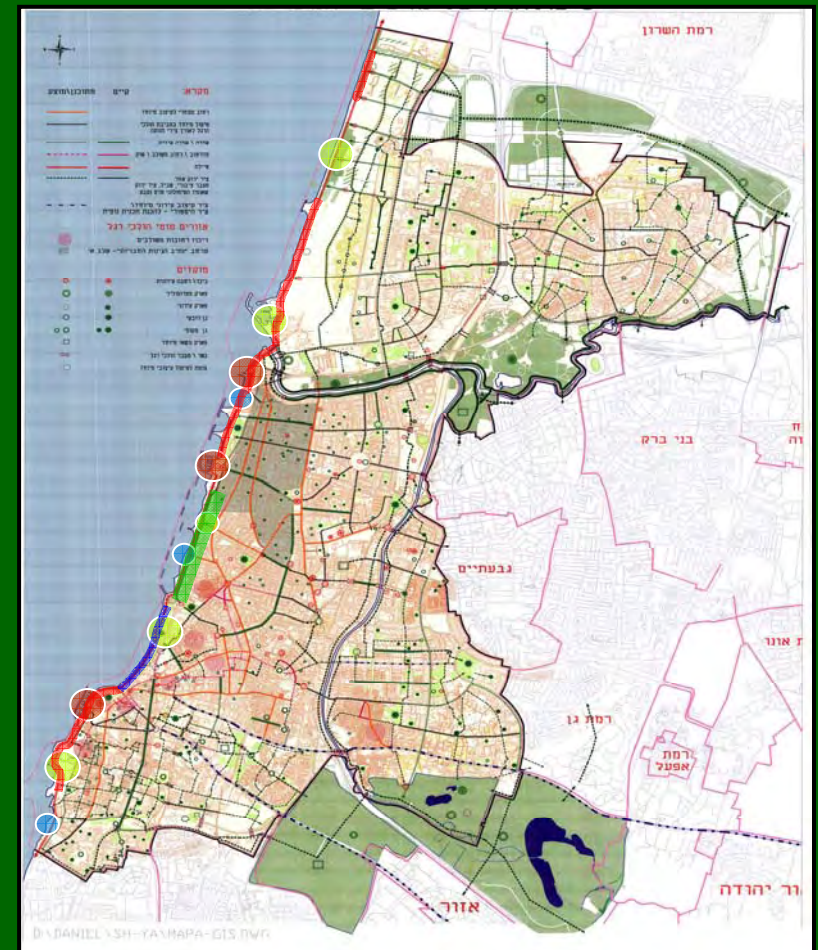

חיזוק הקשר בין העיר לחוף הים

פיתוח צירים ירוקים המובילים מלב עיר לים, השלמת רצף טיילת החוף וחיבורה לפארקים המטרופוליניים ושדרוג המרחב הציבורי בחזית החוף: פיתוח הנמלים כמוקדי פעילות פנאי, כיכרות ופארקים.

רם איזנברג עיצוב סביבה

השלמת רצף טיילת החוף –

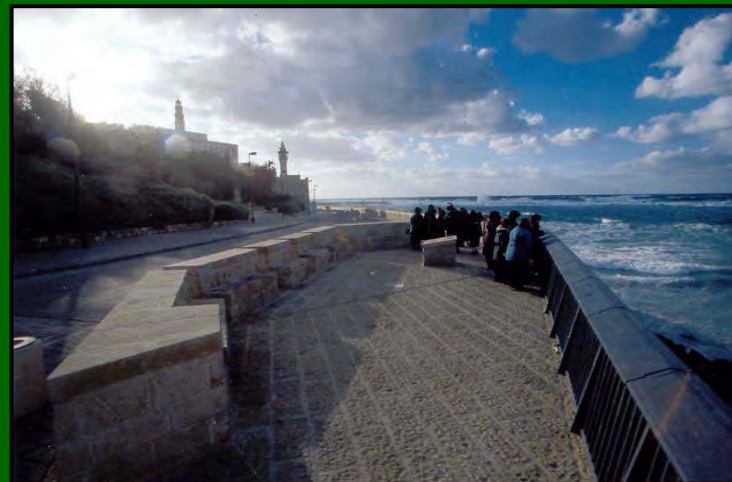
טיילת ושביל אופניים למרגלות גן העצמאות

ברוס לוין - אדר' נוף

טיילת החומה - יפו

איתן עדן – איל זיו אדריכלים

טיילת חוף הצוק

גילר – לדרמן אדריכלים

חידוש הקשר בין העיר לים – שרשרת פארקים לאורך החוף

פינוי ומיחזור הר פסולת בנין ופיתוח

פארק במדרון יפו

פארק מצוק הכורכר ברובע צפון מערב

ברוידא – מעוז אדר' נוף

שדרוג גנים ציבוריים לאורך חזית החוף –

גן צ'רלס קלור

ברוידא – מעוז אדר' נוף

שיקום ופיתוח מתחמי הנמלים ההיסטוריים

נמל תל אביב

מייזליץ – כסיף אדריכלים

נמל יפו

אדריכלות - איתן עדן

שדרוג הקשר בין העיר לחוף הים לאורך קטע הטיילת הותיקה

מייזליץ – כסיף אדריכלים

מבט לאורך רצועת ה"תווך" וטיילת הים

נספח בינוי ופיתוח לחופי תל־אביב
חכנית מתאר מס' תא 3484 יוני 2006

מבט לאורך רצועת ה"תווך" וטיילת הים

נספח בינוי ופיתוח לחופי תל-אביב
תכנית מתאר מס' תא 3484 יוני 2006

שיקום חופי רחצה – חוף גבעת עליה

גילר – לדרמן אדריכלים

מתחמים היסטוריים: החייאת הפעילות העירונית ומוקדי זהות מקומיים

מתחמים היסטוריים: פארק השימור דרום הקריה

מתחמים היסטוריים: המושבה האמריקאית

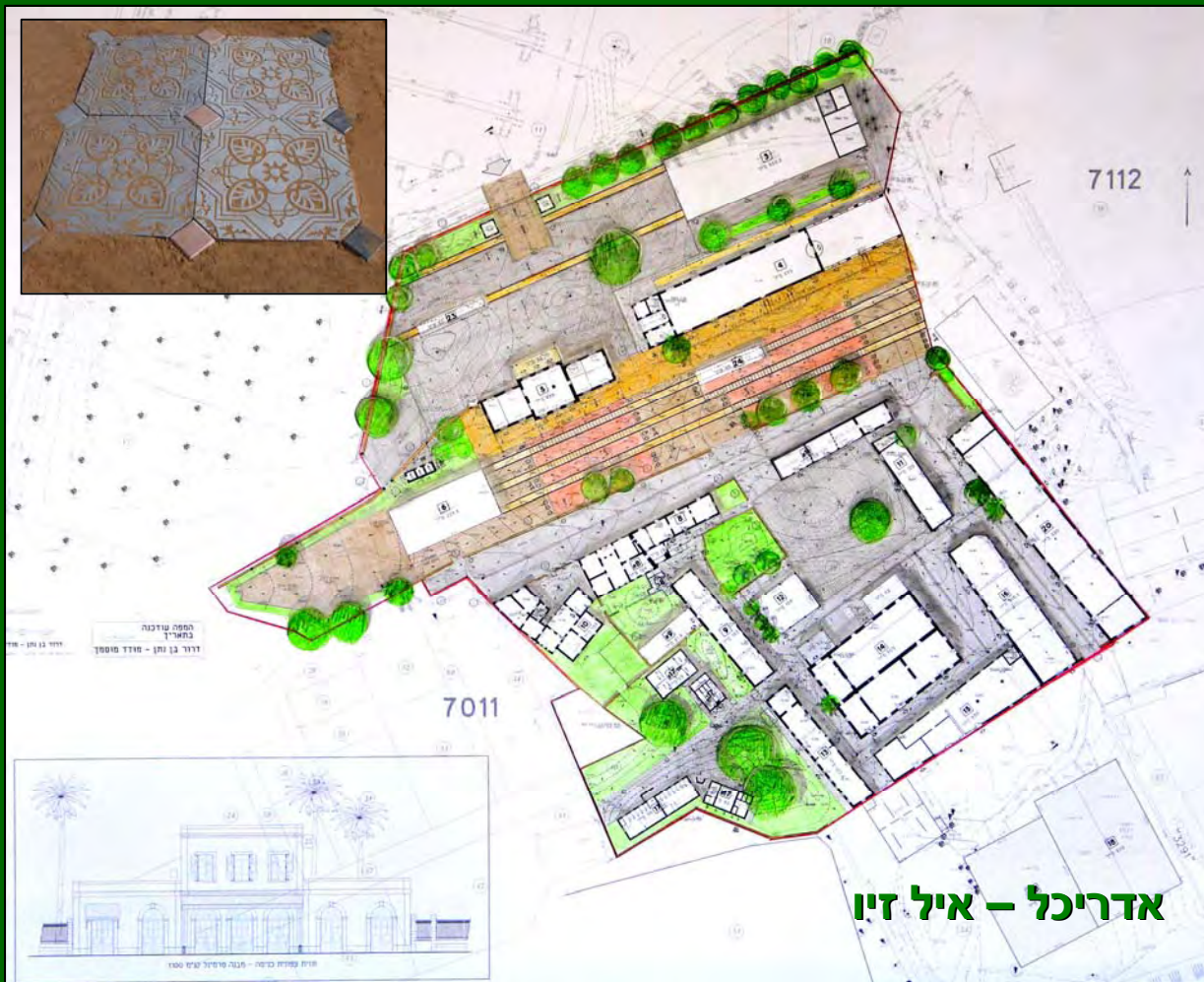

ברוידא – מעוז אדר' נוף

מתחמים היסטוריים:

מתחם מנשיה

(מתחם תחנת הרכבת –יפו)

בית הבילויים –

בית ביארה קלאסי בלב
פרדסי יפו

נשכר על ידי הבילויים
בתקופת לימודיהם במקוה
ישראל

תדמ"ת 2005 –

גן בית הבילויים על גבי
קירו איילון דרום

גילר לדרמן אדריכלים

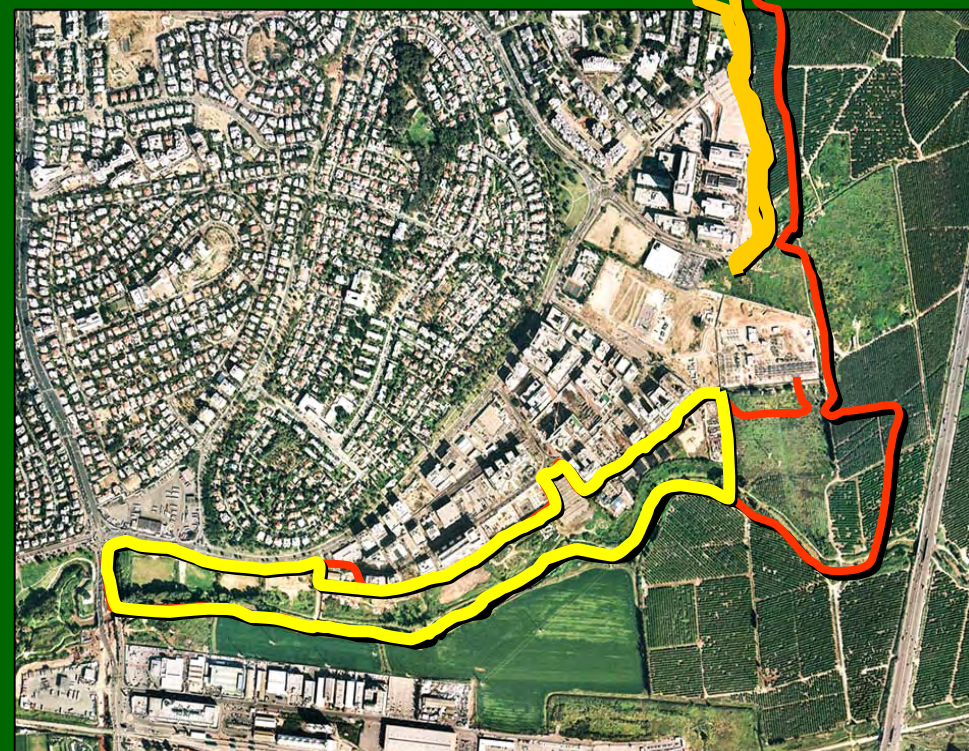
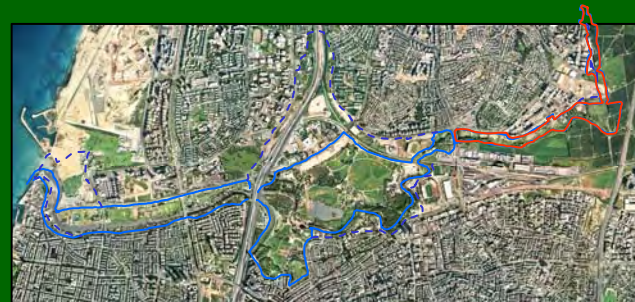
טבע עירוני: תיקון הנתק בין העיר לסביבה

טבע עירוני –

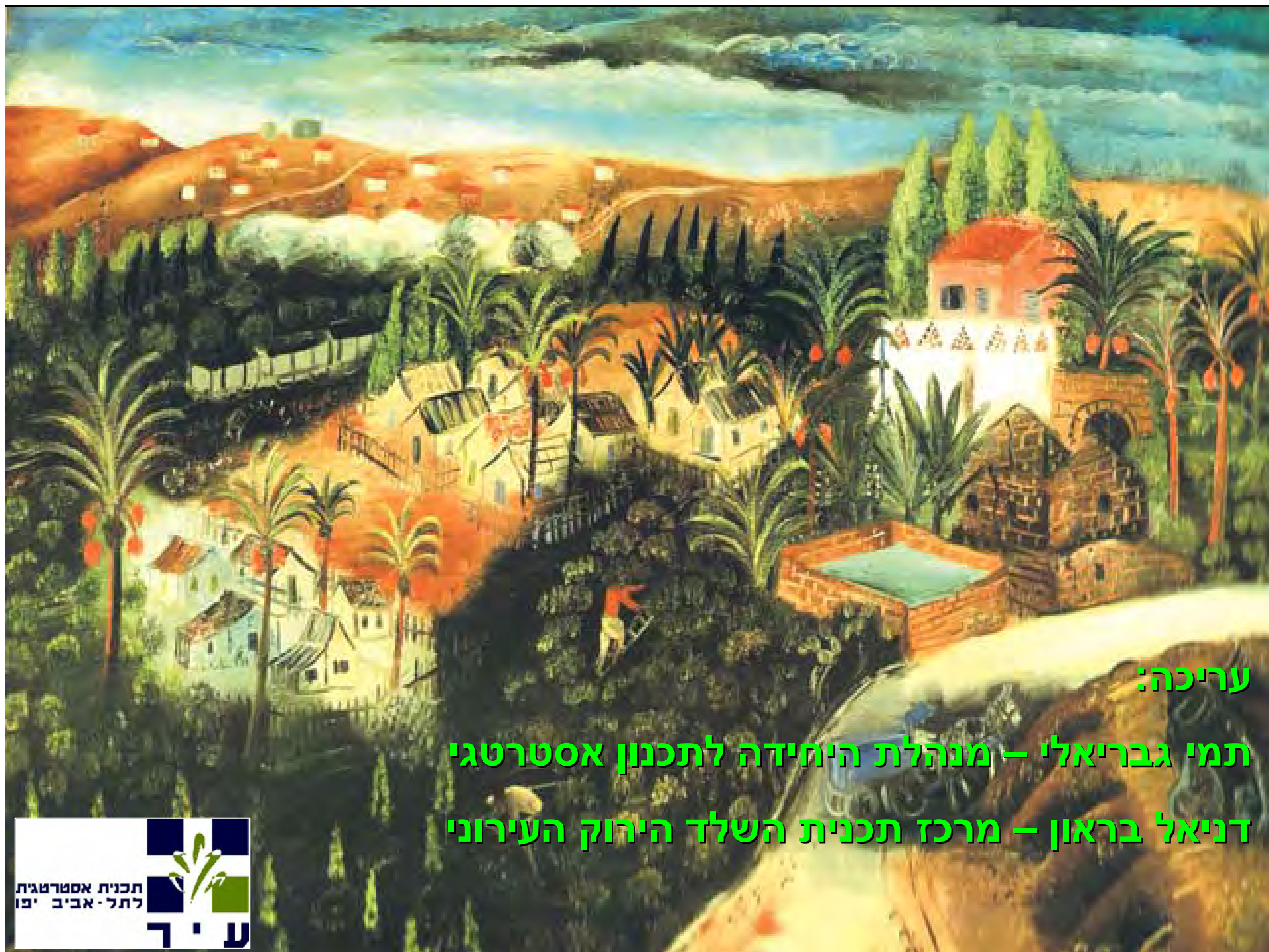
טבע עירוני - קידום פיתוח מערכת השטחים הפתוחים המטרופוליניים

פארק האײלון

תכנון מתארי – פ

פארק ירקון מזרח
גדעון שריג אדריכלות נוף

עריכה:

תמי גבריאלי – מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי

דניאל בראון – מרכז תכנית השלד הירוק העירוני